

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-598-3-19>

**THE CONTENT OF AN ADMINISTRATIVE CLAIM
IN THE STRUCTURE OF THE EXERCISE OF THE RIGHT
TO JUDICIAL PROTECTION**

**ЗМІСТ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПОЗОВУ У СТРУКТУРІ
РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА СУДОВИЙ ЗАХИСТ**

Markin S. I.

*Candidate of Law, Associate Professor,
Attorney*

Маркін С. І.

*кандидат юридичних наук, доцент,
адвокат*

Водночас слід підкреслити, що на законодавчому рівні в КАС України не міститься чіткого правового визначення поняття «зміст» як елемента адміністративного позову. Проте це не виключає його практичної значущості, особливо якщо врахувати положення частини 1 статті 5 КАС України, в якій закріплено вичерпний перелік способів судового захисту, якими може скористатися позивач у межах публічно-правових відносин. Саме ці способи, на наш погляд, і повинні бути зазначені позивачем у змісті адміністративного позову, як звернення до суду із проханням застосувати відповідний правовий механізм захисту.

Крім того, частина 2 статті 5 КАС України передбачає, що суд має право обрати інший спосіб захисту, якщо він не суперечить закону та забезпечує ефективне відновлення порушених прав, свобод чи інтересів особи. Це, своєю чергою, узгоджується з положеннями статті 2 та частини 2 статті 9 КАС України, які закріплюють завдання адміністративного судочинства – забезпечити справедливий, неупереджений і своєчасний розгляд справи з метою ефективного судового захисту.

Таким чином, навіть за відсутності легального визначення змісту адміністративного позову як окремого елементу, аналіз відповідних норм дає змогу зробити висновок про його сутнісну функцію. Зміст адміністративного позову – це, передусім, вимога позивача до адміністративного суду щодо здійснення захисту порушених прав, свобод або законних інтересів із посиланням на конкретний спосіб судового захисту, передбачений КАС України. Саме з цією метою позивач звертається до суду, очікуючи ефективного відновлення свого правового статусу. Отже, зміст адміністративного позову можна визначити як адресоване суду процесуальне звернення позивача, у якому зазначено бажаний спосіб судового захисту, відповідно

до положень КАС України, що має забезпечити реальне поновлення порушених у публічно-правових відносинах прав.

Необхідно підкреслити, що зазначені елементи адміністративного позову є взаємопов'язаними і на практиці важко можуть бути відокремлені один в одного, однак при цьому саме вони складають предмет доказування в адміністративній справі, а також є свідченням належності та обґрунтованості адміністративного позову [1, с. 143–145; 2, с. 96–99; 3].

Отже, адміністративний позов є ключовим юридичним інструментом захисту суб'єктивних публічних прав, свобод та інтересів особи у сфері публічно-правових відносин. Його правова природа має складний, багатоаспектний характер, що виявляється у поєднанні процесуальної та матеріально-правової складових. Аналіз існуючих наукових підходів до визначення сутності адміністративного позову дозволяє дійти висновку, що в українській адміністративно-правовій науці досі не сформовано єдиного універсального визначення цього поняття. Разом з тим, найбільш обґрунтованим і загальновизнаним є підхід, що розглядає адміністративний позов як цілісне явище, в структурі якого органічно поєднуються як матеріально-правова, так і процесуально-правова складові.

У межах такого підходу адміністративний позов слід визначати як матеріально-правову вимогу позивача до відповідача (суб'єкта владних повноважень), подану через адміністративний суд з метою захисту порушених прав, свобод або законних інтересів у публічно-правовій сфері, що реалізується у встановленій Кодексом адміністративного судочинства України процесуальній формі. Такий позов не може існувати без чітко сформульованої правової вимоги, обґрунтованої належними підставами, і має містити прохання до суду щодо застосування конкретного способу судового захисту.

У структурі адміністративного позову доцільно виділяти три елементи: підставу, предмет та зміст. підстава – це сукупність юридичних фактів (фактичних і нормативних), які свідчать про порушення прав позивача у публічно-правових відносинах; предмет – це матеріально-правова вимога позивача до суб'єкта владних повноважень про усунення порушення, яка конкретизує об'єкт судового розгляду; зміст – це звернення до суду з вимогою застосувати передбачений законом спосіб захисту для поновлення порушених прав.

Література:

1. Адміністративне судочинство: підручник / за заг. ред. Т. О. Коломосьць. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Істина, 2011. 304 с.
2. Біла-Тіунова Л. Р. Позов в адміністративному судочинстві: теорія, правове регулювання, практика : монографія. Одеса : Фенікс, 2015. 188 с.
3. Відкриття провадження в адміністративній справі як стадія адміністративного судочинства: кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Ужгород : ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Міністерство освіти і науки України. м. Ужгород, 2021. 251 с.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-598-3-20>

INNOVATIVE TECHNOLOGIES AND TEACHING METHODS IN LEGAL HIGHER EDUCATION: A BRIEF OVERVIEW AND KEY CHALLENGES

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ В ЮРИДИЧНИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ: КОРОТКИЙ ОГЛЯД ТА ОСНОВНІ ВИКЛИКИ

Sarybaieva G. M.

*Doctor of Juridical Sciences,
Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Administrative and Financial Law
National University "Odesa Law
Academy"
Odesa, Ukraine*

Сарибаєва Г. М.

*доктор юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративного
та фінансового права
Національний університет
«Одеська юридична академія»
м. Одеса, Україна*

Юридична освіта традиційно асоціюється з консерватизмом у підходах до викладання, акцентом на теоретичне знання та текстоцентричність навчання. Однак стрімкий розвиток інформаційних технологій, зміна запитів роботодавців і трансформація правового середовища вимагають від юридичних вишів перегляду освітньої парадигми. Впровадження інноваційних методів викладання стає невід'ємною частиною підготовки юристів нового покоління, здатних